

TOLOCAR

IM ★ PULSE

Implemented by:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Юридичні аспекти і діяльності мейкерспейсу

Андрій Андрієць, провідний юрист
<https://www.kairosgroup.com.ua/>

СПОЧАТКУ — ПЛАНУВАННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ БІЗНЕС-СТРАТЕГІЇ

Не юридична форма визначає модель роботи мейкерспейсу. Навпаки — форма має обиратися під його мету, фінансування, діяльність і плани розвитку.

Державна реєстрація надає можливість здійснювати діяльність, але одночасно покладає визначені законом обов'язки.

METALAB

Обрання організаційно-правової форми

Зручність відкриття та закриття

Напрямки діяльності

Оподаткування

Джерела фінансування

Розпорядження коштами

Відповідальність

METALAB

Фізична особа-підприємець (ФОП)

Фізична особа, зареєстрована для самостійного здійснення підприємницької діяльності без створення юридичної особи.

<i>Зручність відкриття та закриття</i>	Швидка реєстрація та проста процедура припинення діяльності.
<i>Напрямки діяльності</i>	Майже необмежено, можна внести зміни
<i>Оподаткування</i>	Можна застосувати спрощену систему оподаткування
<i>Джерела фінансування</i>	Власні кошти, дохід від діяльності, кредити, окремі грантові програми для ФОП
<i>Розпорядження коштами</i>	Максимально вільне.
<i>Відповідальність</i>	Надзвичайно висока. ФОП несе відповідальність всім своїм майном.

Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ)

Юридична особа, створена для здійснення підприємницької діяльності, у якій учасники, як правило, ризикують лише коштами, внесеними до статутного капіталу.

Зручність відкриття та закриття	Реєстрація відносно проста, але припинення діяльності є складнішим і тривалішим, ніж у ФОП.
Напрямки діяльності	Майже необмежено, можна внести зміни
Оподаткування	Можна застосувати спрощену систему оподаткування
Джерела фінансування	Статутний капітал, дохід від діяльності, кредити, окремі грантові програми.
Розпорядження коштами	Використання для операційної діяльності вільне.
Відповідальність	Учасники — у межах вкладів; посадові особи — згідно із законом.

Громадська організація (ГО)

Юридична особа, створена для задоволення та захисту суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, освітніх, наукових та інших інтересів.

<i>Зручність відкриття та закриття</i>	Ускладнена
<i>Напрямки діяльності</i>	Тільки передбачені Статутом і програмами ГО.
<i>Оподаткування</i>	Можна отримати статус неприбуткової організації.
<i>Джерела фінансування</i>	Членські внески, благодійні пожертви, гранти, господарська діяльність
<i>Розпорядження коштами</i>	Кошти використовуються виключно для досягнення статутної мети та забезпечення діяльності організації
<i>Відповідальність</i>	Організація відповідає власним майном. Члени, як правило, не відповідають за її зобов'язаннями
<i>Засновувати інші організації</i>	Так

РЕЄСТРАЦІЯ ГО

Реєстрація ГО здійснюється Міністерством Юстиції України.
Документи подаються фізично через ЦНАП.

Пакет документів:

1. Протокол установчих зборів про створення ГО.
2. Статут ГО – основний документ для діяльності. Типовий можна взяти на сайті Мін'юсту.
3. Відомості про керівні органи.
4. Відомості про уповноважену особу на подання документів (для реєстрації у ЦНАП).
5. Структура власності (схематичне зображення структури ГО та учасників).
6. Реєстр осіб, які брали участь в установчих зборах ГО.
7. Заява про включення до реєстру неприбуткових.

METALAB

Ще трохи про реєстрацію

КВЕД (Класифікація видів економічної діяльності) — це державний класифікатор, який використовується для визначення видів економічної діяльності суб'єкта господарювання під час його державної реєстрації та ведення державних реєстрів.

Для ГО обов'язково основним:

94.99 Діяльність інших громадських організацій, н.в.і.у.

Для мейкерспейсу:

Рекомендовані КВЕД:	Додаткові КВЕД:
77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у. 85.59 Інші види освіти, н.в.і.у. 74.10 Спеціалізована діяльність із дизайну 82.30 Організування конгресів і торговельних виставок 82.99 Надання інших допоміжних комерційних послуг 72.19 Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук	16.29 Виробництво інших виробів з деревини; виготовлення виробів з корка, соломки та рослинних матеріалів для плетіння 22.29 Виробництво інших виробів із пластмас 25.61 Оброблення металів та нанесення покриття на метали 25.62 Механічне оброблення металевих виробів 31.09 Виробництво інших меблів 47.19 Інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна 77.29 Прокат інших побутових виробів і предметів особистого вжитку 82.30 Організування конгресів і торговельних виставок 95.24 Ремонт меблів і домашнього начиння.

METALAB

Не існує універсальної моделі організаційно-правової форми, але треба різні організаційно-правові форми можна поєднувати, вибудовуючи гібридну модель роботи.

METALAB

ПОДАТКИ

«Мистецтво оподаткування полягає в тому, щоб общипати гусака так, аби отримати якомога більше пір'я при якомога меншому шипінні.»

— Жан-Батіст Кольбер

Генеральний контролер фінансів Франції (1665–1683)

METALAB

Основні податки

Податок на прибуток підприємств

Податок на додану вартість (ПДВ)

Єдиний податок

Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО)

Військовий збір

Єдиний соціальний внесок (ЄСВ)

Місцеві податки, збори, акцизний податок та інші.

METALAB

Загальна система оподаткування

При загальній системі оподаткування сплачуються наступні податки:

Податок на прибуток підприємств — сплачується з прибутку (фінансового результату) за звітний період (квартал/рік). Ставка 18%

Податок на додану вартість (ПДВ) – непрямий податок, що сплачується зареєстрованим платником ПДВ* при постачанні товарів, робіт і послуг. Ставка 20% до вартості товарів, робіт і послуг.

*Обов'язкова реєстрація при досягненні доходу 1 000 000 гривень протягом 12 місяців.

METALAB

Спрощена система оподаткування

Спрощена система оподаткування — спеціальний податковий режим, який передбачає сплату єдиного податку та спрощений порядок ведення обліку і звітності.

Хто може застосовувати:

фізичні особи — підприємці (ФОП);

юридичні особи (зокрема ТОВ).

Податки:

Єдиний податок (ЄП)

ПДВ (при відповідній реєстрації за бажанням)

Спрощена система має 4 групи, проте для мейкерспейсів підійде лише друга або третя.

METALAB

Критерій	2 група	3 група
Хто може обрати	Лише ФОП	ФОП та юридичні особи
Клієнти	Послуги лише ФО або ЮО платникам ЄП	Будь-які фізичні та юридичні особи
Ліміт доходу (2026)	7 211 598 грн	10 091 049 грн
Кількість працівників	Не більше 10	Необмежена
Єдиний податок	20% мінімальної заробітної плати (фіксована сума) – 1 729,40 грн	3% (з ПДВ) або 5% (без ПДВ) <u>від доходу</u>
ВЗ	10% мінімальної заробітної плати (фіксована сума) – 864,70 грн	1% <u>від доходу</u>
ПДВ	Не сплачується	За ставкою 3% — сплачується; за ставкою 5% — не сплачується

METALAB

Податки на заробітну плату

Податок	Джерело коштів	Ставка податку
ПДФО	Утримується з заробітної плати	18%
ВЗ	Утримується з заробітної плати	5%
ЄСВ	Доплачується додатково	22%

Окрім того, ФОП зобов'язаний сплачувати за себе ЄСВ у розмірі **не менше** 22% від мінімальної заробітної плати (1 902,34 гривень станом на 2026 рік).

Для прикладу:

Працівник 1 планує отримати чисту зарплату у 50 000 гривень.

Працівник 2 планує отримати чисту зарплату у 30 000 гривень.

	Працівник 1	Працівник 2
Чиста зарплата	50 000	30 000
Нарахована зарплата	64 935,06	38 961,04
ПДФО	11 688,31	7 012,99
ВЗ	3 246,75	1 948,05
ЄСВ	14 285,71	8 571,43
Загальна вартість	79 220,77	47 532,47

Обладнання

Основні ризики

1. Травмування користувачів
2. Пошкодження або знищення обладнання.

- проводити інструктаж щодо роботи з обладнанням;
- перевіряти засвоєння користувачами правил безпечної експлуатації;
- допускати до роботи лише осіб, які пройшли відповідне навчання та інструктаж;
- контролювати дотримання правил безпеки та інструкцій з експлуатації;
- забезпечувати наявність і використання необхідних засобів індивідуального захисту;
- документально засвідчити проходження інструктажу особами;
- здійснювати нагляд за експлуатацією обладнання;
- неповнолітніх допускати з письмової згоди батьків, бажано разом з батьками (залежно від обладнання)
- **регулярно перевіряти технічний стан обладнання та своєчасно проводити його обслуговування.**

Договори

Договір — це не формальність, а один із ключових інструментів управління ризиками. Правильно оформлений договір є запорукою здорових партнерських відносин, чіткого розуміння прав та обов'язків сторін, спокійного сну та **менших витрат на юристів, якщо щось піде не за планом.** Тому договір слід не просто підписувати, а уважно читати, не боятися пропонувати зміни та перевіряти, чи дійсно він враховує всі можливі сценарії співпраці.

Трохи корисних порад

- Максимально чітко прописувати предмет, обов'язки сторін, строки та відповідальність.
- Читати договір від початку до кінця.
- Обов'язково читати перед підписанням чи це та сама редакція, яка була погоджена сторонами.
- Договір — це не аркуш паперу, а модель майбутньої поведінки сторін. Тому, читаючи договір, необхідно моделювати весь процес взаємодії: від його укладення до повного виконання або припинення.

Юрисдикція та застосовне право

При роботі з іноземними партнерами сторони можуть домовитися про застосування права іншої держави. Та вирішення спорів в іноземних судах. В таких випадках завжди необхідно звертати увагу, законодавство якої країни буде застосовуватись при спорах між Сторонами.

NDA, NCA та NSA

NDA (Non-Disclosure Agreement) - Договір про нерозголошення конфіденційної інформації.

NCA (Non-Compete Agreement) - Договір про неконкуренцію. Передбачає обмеження щодо здійснення діяльності, яка може конкурувати з діяльністю іншої сторони протягом визначеного часу, на певній території або щодо визначеного виду діяльності.

NSA (Non-Solicitation Agreement) - Договір про непереманювання. Забороняє переманювати працівників, клієнтів, контрагентів або інших партнерів іншої сторони протягом визначеного строку.

NDA

На що звертати увагу:

- Чітке визначення, яка саме інформація є конфіденційною.
- Встановлення строку дії обов'язку щодо нерозголошення.
- Адекватна міра відповідальності за порушення.
- Необхідність доведення факту розголошення.
- Причинно-наслідковий зв'язок між розголошенням та збитками.

Інтелектуальна власність

Інтелектуальна власність — це права кожної людини на результати власної інтелектуальної, творчої та інноваційної діяльності.

Права власності на об'єкт інтелектуальної власності бувають **виключні та невиключні**.

Виключні права обмежують використання такого об'єкту інтелектуальної власності будь-якої іншою особою, крім тієї, якій належать виключні права.

При передачі прав власності, зокрема укладення ліцензійних договорів необхідно **обов'язково звертати увагу на обсяг прав який передається**.

У разі передання **виключних прав** третій особі, то мейкер позбавляється прав користуватись таким об'єктом інтелектуальної власності.

Торговельна марка

Торговельна марка — це позначення, за допомогою якого товари або послуги однієї особи відрізняються від товарів або послуг інших осіб.

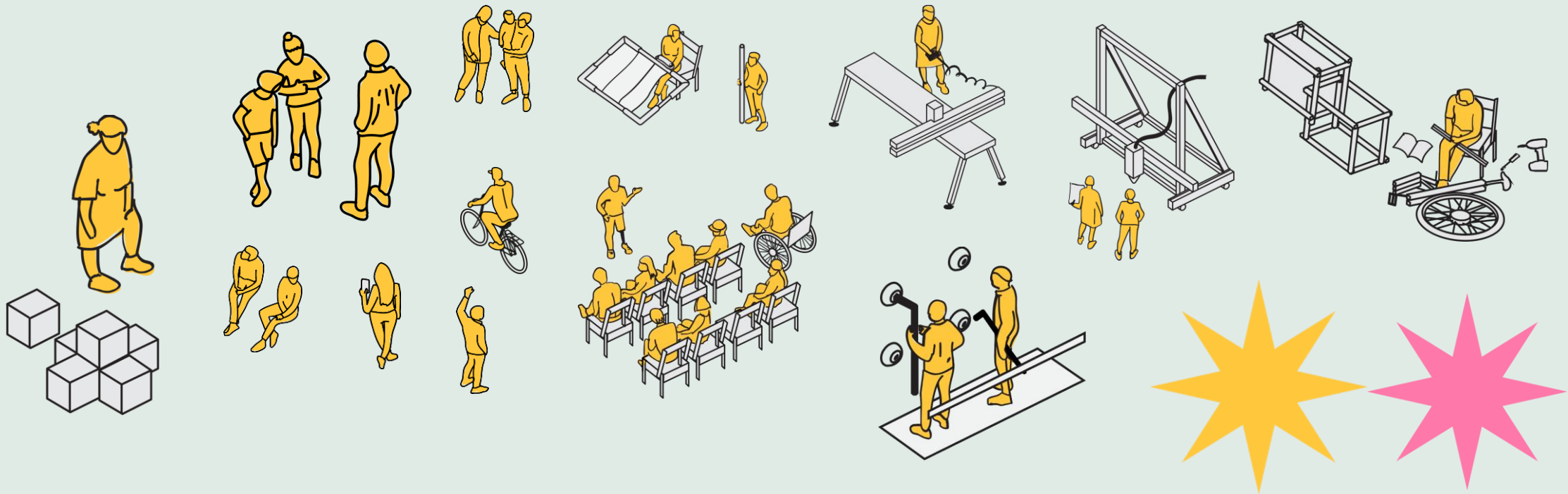
Це можуть бути:

- назва;
- логотип;
- комбінація слів;
- графічне зображення.

Мета реєстрації ТМ

- захистити бренд;
- забороняти іншим використовувати тотожні або схожі позначення;
- ліцензувати використання;

Design Elements & Logos

TOLOCAR
ИМ*ПУЛЬС

TOLOCAR
IM*PULSE

TOLOCAR
IM*PULSE

TOLOCAR
IM*PULSE